

МАТИЦА СРПСКА
ОДЕЉЕЊЕ ЗА КЊИЖЕВНОСТ И ЈЕЗИК

ЗБОРНИК МАТИЦЕ СРПСКЕ ЗА КЊИЖЕВНОСТ И ЈЕЗИК
Покренут 1953.

MATICA SERBICA
DEPARTMENT OF LITERATURE AND LANGUAGE

MATICA SRPSKA JOURNAL OF LITERATURE AND LANGUAGE
Established in 1953

Главни уредници

Академик МЛАДЕН ЛЕСКОВАЦ (1953–1978)

Др ДРАГИША ЖИВКОВИЋ (1979–1994)

Др ТОМИСЛАВ БЕКИЋ (1995–1999)

Др ЈОВАН ДЕЛИЋ (2000–)

ISSN 0543-1220 | UDC 82(05)

ЗБОРНИК МАТИЦЕ СРПСКЕ ЗА КЊИЖЕВНОСТ И ЈЕЗИК

Уређивачки одбор

Др ИСИДОРА БЈЕЛАКОВИЋ, секретар, др ЈОВАН ДЕЛИЋ,
др САЊА БОШКОВИЋ ДАНОЈЛИЋ, др СЛОБОДАН ВЛАДУШИЋ,
др БОЈАН ЂОРЂЕВИЋ, др ПЕР ЈАКОБСЕН, др МАРИЈА КЛЕУТ,
др ПЕРСИДА ЛАЗАРЕВИЋ ДИ ЂАКОМО, др ЖАНА ЛЕВШИНА,
др ГОРАН МАКСИМОВИЋ, др ДЕЈВИД НОРИС, др ПРЕДРАГ ПЕТРОВИЋ,
др ГОРАНА РАИЧЕВИЋ, др СВЕТЛАНА ТОМИН, др РОБЕРТ ХОДЕЛ,
др ВИДА ЏОНСОН ТАРАНОВСКИ, др САША ШМУЉА

Главни и одговорни уредник

Др ЈОВАН ДЕЛИЋ, дописни члан САНУ

КЊИГА ШЕЗДЕСЕТ ДЕВЕТА (2021), СВЕСКА 3

МАТИЦА СРПСКА

САДРЖАЈ

Сјудује и чланци

Др Јелена Н. Пилиповић, <i>Dea ex profundis. Божанско дејсјивовање у Еурипидовој трагедији Херакле</i>	567
Др Милош М. Јовановић, <i>Од антике до разоткривања заборавана бивсјива</i>	587
Др Зоја С. Карановић, <i>Кићена совра, ређена</i>	609
Др Милица М. Спремић Кончар, <i>Повесји о Трицијану и Ижойи: српска, белоруска и пољска гледишта</i>	631
Др Милена П. Владић Јованов, <i>Значај мајице у реализму: сукобљене њојице. Балзаков Предговор људској комедији, Шагринска кожа, Чича Горио</i>	651
Др Ђорђе М. Деспић, <i>О дийирамбу Циганче Војислава Илића</i>	667
Др Снежана М. Милосављевић Милић, <i>Линјовосјилисјички и нарајолошкки асјекјии ѡарафразе</i>	679
Др Александра М. Лазић-Гавриловић, <i>Милош Црњански: у ѡојрази за ѡајном Албрехта Дирера. Индивидуално и фамилијарно несвесно као ѡлазна основа за ѡумачење уметничкој дела</i> . . .	691
Др Неделка В. Бјелановић, <i>Печални ѡрудбеник и spiritus rector: сугбина збирке Хроника моје вароши</i>	703
Др Јелена Марићевић Балаћ, <i>Сисјем значења флоралној и фауналној свејта у Сеобама Милоша Црњанској</i>	721
Др Саша М. Радојчић, <i>Друја традиција: Симовићеве Источнице</i> . .	735
Мср Јован Ј. Гавриловић, <i>Сјварносји и фикција у Опису смрти Давида Албахарија</i>	749
Др Радоје В. Шошкић, <i>Повратак на почетак Сјива Тешића: Америка и ѡосјорвеловски друшјивени ѡоредак</i>	765

Прилози и траћа

Мср Ана Р. Радовић Фират, <i>Пољеди и ѡезија: Ричард Беренјарјен и Иван В. Лалић</i>	779
--	-----

Оцене и прикази

Др Славица О. Гароња Радованац, <i>Кайишалан њодухвај у српској фолклористици</i>	791
Александра Д. Матић, <i>Над лирским усменим њеснишћивом Крајине</i>	798
Др Милка В. Николић, <i>Од језика српске њоезије до српској њоејској језика: (раз)ошкривање њомоћу инњетралностиилиситичкој кључа</i>	807
Мср Јелена Милић, <i>О великим и малим фикционалним свејовима</i>	814
Др Милица В. Ђуковић, <i>Култура, анархија, модернизам: „њамо“ Милошца Црњанској</i>	819
Др Милица В. Ђуковић, <i>Могрозелено несмиришће Рада Драинца</i>	823
Др Снежана Милинковић, <i>Значајна ишалијанска сшудија о роману Острво Мешце Селимовића</i>	829
Мср Милена Ж. Кулић, <i>Позоришни сусреши Јована Љушћановића</i>	832
Др Љиљана М. Бањанин, <i>Књижевност, култура, идентитет</i>	834
Др Александра П. Стевановић, <i>Српски код и индијски њуш свејла (Пројекат Српско-индијске везе у култури кроз исшорију)</i>	838
Др Јана М. Алексић, <i>Научне блаодати њекшолошке акрибије</i>	842
Др Лидија Д. Делић, <i>Живошње кроз њризму културе: о људској нарави и људским емоцијама</i>	846

In memoriam

Јулијана Вучо, Мила Самарцић, <i>Иван Клајн (1937–2021)</i>	849
Љиљана Пешикан-Љуштановић, <i>Нада Милошевић Ђорђевић (1934–2021). Радосш сшварања, лејош и досшожансшво живљења</i>	853
Регистар	861
Упутство за припрему рукописа за штампу	893
Contents	899

КУЛТУРА, АНАРХИЈА, МОДЕРНИЗАМ: „ТАМО“ МИЛОША ЦРЊАНСКОГ

(Милош Црњански. *Романићични анархисџи 20. века. Зборник радова са међународној научној скупи одржаној 12. априла 2019. године на Универзитету „Етвеш Лоранд“ у Будимпешти*. уредник Драган Јаковљевић, Будимпешта:

Смер за српски језик и књижевност Одсека за словенску филологију
Филозофског факултета Универзитета „Етвеш Лоранд“, 2019, 113 стр.)

Разматрајући књижевноисторијски и културноисторијски идентитет српске књижевности, у раду *Издалека: еџил као (џиранс)историјски и теолоџички хоризонџи српске књижевности*, објављеном у зборнику *Еџил(аниџи): књижевност, култура, друштво* (Крагујевац, 2012), Драган Бошковић је приметио „Бити на другом месту – а заправо смо увек на том, другом месту – само је један еџистенцијално-антрополошки или културни модел онога бити.“ Засновано на дијалектичком укрштају идентитета и алтеритета, писма и смрти, књижевно стваралаштво Милоша Црњанског, поетички и онтолошки обележено номадским духом, репрезентативни је модус самоконституисања као пребивања на другом месту, другде, у Другом. Вишеструка дислокација српске књижевности и њена еџзилантска судбина, као постојање „увек-на-другом-месту“, свој програмски поетички постулат задобила је у луталаштву („Лутам од града до града“, „Лутам, још, витак, по мостовима туђим“) поезије и прозе Милоша Црњанског, као што се одразила и на обликовање идентитета јунака романескних остварења овог аутора. Рад *Еџиланџиски идентитетџи јунака романа Милоша Црњанског* Драгана Бошковића, којим се отвара зборник *Милош Црњански. Романићични анархисџи 20. века*, тематизује онтолошко место хуманог идентитета као еџзилантског, помереног, измакнутог, док је бездомност јунака Црњанских романа сагледана као онтолошко не-место еџистенцијалне обескорењености, а уједно и симболички репрезент природе самих романа. У складу са тврђом Ђерђа Лукача, изнетом у *Теорији романа*, о роману као форми „трансценденталног бескућништва“, Драган Бошковић изводи закључак о еџилијарној природи романескног опуса Милоша Црњанског, додатно истакнутој избором типа књижевног јунака – будући да су јунаци романа Милоша Црњанског војници, они који су без дома, који лутају, марширају, јуре у бој, модерни Одисеји, они који су „нико и ништа“, неукорењени, осуђени на „еџилијарно бивствовање на смрт“, и сама форма романа Милоша Црњанског раскрива се као неумитно трансцендентално бескућништво. Како примеђује Драган Бошковић, као синегдоха еџзилантског идентитета јунака романа Милоша Црњанског, али и самих романа, може се означити утопијско, итерабилно, иманентно бескућничко „тамо“. Било да је у питању Суматра, Сејлон, острово Хиос или Русија, „тамо“ романа Милоша Црњанског постаје „исходиште бића, смисла“, (не)могућа идентитетска аутопројекција, задобијена по цену бекства, губитка и свепрожимајуће меланхолије. Занимљивим и херменеутички плодотворним указује се и запажање Драгана Бошковића о „спуштању“ трансценденције у романима Милоша Црњанског, тј. закључак о судбини звезде као судбини трансценденције – од метафизичке звезде у бескрајном плавом кругу *Сеоба*, преко темишварског утврђења од камених звезда *Друје књије Сеоба* до електричне лампе („као“ звезде) *Романа о Лондону*, уочава се велики лук и спуштање симболичког регистра са метафизичке на цивилизацијску раван. Ипак,

„тамо“ романâ Милоша Црњанског постаје симбол егзистенцијалног удеса иселџника, симбол потребе и потраге за укорџењем, али уједно и мера Црњансковог модернизма, мера дисеминативне снаге једне поетике која је ту као она која ће бити ту, расута, распршена у другим текстовима, помична, остварена увек у властитом не-месту, не-дому, она која је увек другде и у Другом/Другима. О премештању, дијалогичности (упућености на Другог) и итерабилности поетике Милоша Црњанског, као модернистичкој поетичкој самосвести, сведочи и рад *Везе у свету и снега – дијалоџ Црњанскоџ и Андрића* Слободана Владушића. Анализирајући модусе појављивања и семантичко поље мотива веза у свету и снега, у опусу Иве Андрића и Милоша Црњанског, Слободан Владушић уочава суптилан дијалог двојице савременика и великих стваралачких личности. „Тамо“ Милоша Црњанског, у овом случају, формира се у туђем (Андрићевом) тексту, као што романи Милоша Црњанског представљају интертекстуални предлоџак и предуслов за настанак Андрићевог „тамо“, будући да „Траг другог текста у једном тексту може да има своју биографичну, односно егзистенцијалну улогу који га разликује од безличних, егзистенцијално неутралних трагова других текстова. Стога трагови Црњанских текстова полемички спиновани код Андрића, нису просто трагови другог текста, већ траг друге личности спрам које личност Андрића покушава да изгради свој глас, односно да стекне право за излагање сопственог искуства које се прелама између осталог и у другачијем разумевању заједничких књижевних мотива.“ Заједнички књижевни мотиви (везе у свету и снег) омогућили су уочавање поетичких дистинкција у опусу Иве Андрића и Милоша Црњанског. Слободан Владушић, тако, запажа да замршеност света која доводи до осећања огромног мира и безграничне утехе, у *Објашњењу Сумајтре* Милоша Црњанског, свој антитетички (полемички) пандан задобија у идентичном, али другачије вреднованом мотиву, у есеју *Разговор са Гојом*, причи *Занос и сипрадање Томе Галуса* и роману *Проклећа авлија* Иве Андрића, у којима се свеопшта повезаност појава и људи доживљава као вид утамничења, опасности и претње по људску егзистенцију, будући да Ђамил и Тома Галус страдају управо зато што је „све у вези са свиме“. С друге стране, мотив снега, позитивно конотиран код Милоша Црњанског, повезан са миром и утехом (снежни врхови Урала, у песми *Сумајтра*), односно са добротом и животом, у *Дневнику о Чарнојевићу*, код Иве Андрића, у *Проклећој авлији*, прераста у метонимију смрти (снег покрива гробље на коме се налази гроб фра Петра), да би у *Роману о Лондону* мотив снега осцилирао између скривене лепоте и метафоре смрти, што доводи до закључка како је снег у опусу Иве Андрића статичан, а у опусу Милоша Црњанског динамичан мотив, са знатно већим и разубјенијим дијапазоном значења. Својства еротске имагинације Милоша Црњанског проблематизована су у раду *Анџелологија као љоетички оквир ероџологије Милоша Црњанскоџ Ђорђа Ђурђевића*. Тумачењем еротеме анђеа, тј. анализом односа фигуре жене и фигуре анђеа у прози Милоша Црњанског, аутор долази до закључка о еротоангелизацији фигуре жене, односно о жени као нултом степену анђеа и анђелу као нултом степену жене, месту неоствареног, измичућег и(ли) несталог ероса, тј. о еротемати анђеа као ареалу „тамо“ ероџологије Милоша Црњанског. Еротема анђеа, како запажа Ђорђе Ђурђевић, повезује (псеудо)мистичку компоненту еротског захвата и њена танатолошка обележја, доводећи до деонтологизације ероса, тј. чинећи евидентним „рез у ништа“ поетике Милоша Црњанског, као модернистичке белине (споја беле основе и белог квадрата, беле хаљине и белог чаршава), а уједно и наративног места изневеравања еротског, као вида метафизичког нихилизма с једне, односно ангелогоније (као подтипа поетске космогоничке романескних светова Милоша Црњанског), с друге стране. Незанемарљив сегмент опуса Милоша Црњанског сачињавају путописи. Анализи карактеристичних обележја ове књижевне врсте у

Црњанскомом стваралаштву посвећен је рад *Мултижанровске одлике њутојиса Милоша Црњанског* Драгана Јаковљевића. Осцилирање између публицистичког, документарног и фикционалног, хибридног жанровске форме, дестабилизација класичног модела путописа, упливом есејистичко-аналитичких, репортажних, епистоларних и лирских дискурзивних елемената, нови концепт књижевности и иновирана форма путописа, као генолошко дисеминативно „тамо“ путописа Милоша Црњанског детаљно су протумачени у овом раду Драгана Јаковљевића. Поред путописа, на егзилантско „тамо“ стваралаштва Милоша Црњанског упућује и преписка овог књижевника. Писмо које је Милош Црњански послао из Иланче у Загреб власнику и одговорном уреднику *Књижевної Луї* Бранку Машићу 3. фебруара 1919. године, анализирано у раду *О стиојодишњици једној њисма* Миливоја Ненина, послужило је као повод за расветљавање уредничке и сарадничке улоге Црњанског у *Књижевном Лују*. Миливој Ненин открива како је Милош Црњански, поред Ника Бартуловића, Иве Андрића, Владимира Ђоровића, Бранка Машића и Антона Новачана, био члан уредништва загребачког часописа *Књижевни Луј*, у којем је, у рубрици *Књижевни њреплед*, претежно објављивао књижевне критике, есеје и белешке. Значај истраживања Миливоја Ненина, који је о овом часопису писао и раније, у научном раду *Књижевни Књижевни Луј*, садржан је у изналажењу књижевних критика и белешака које је Црњански објавио у *Књижевном Лују* а које нису обухваћене постојећим библиографијама текстова Милоша Црњанског: поред приказа књига *Из књижевности* Павла Поповића и *Lenfer* Henry Barbusse-a, Миливој Ненин као књижевнокритичке радове Милоша Црњанског препознао је и белешке *О љубавној лирици целој свејш* и *Прослава у стомен Јована Скерлића у Београду*. Књижевне критике и белешке, које је Црњански објавио у *Књижевном Лују*, под иницијалима М. Ц., Ц. и М., употпуњују постојеће библиографије радова овог писца и указују на то да се, упркос томе што је прве радове објавио у сомборском *Голубу* и сарајевској *Босанској вили* „...’пун’ улазак Милоша Црњанског у српску књижевност догодио (...) у Загребу.“ Поред књижевноисторијског, конститутивни чинилац обликовања модернистичког „тамо“ Милоша Црњанског представља имагинацијски динамизам прозе овог аутора, протумачен у раду *Вулканољубија: њоејшка изобличења у Роману о Лондону Милоша Црњанског* Часлава Николића. Запавивши, у приказу подземне обућарске радње фирме *Lahure & Son*, односно у моделовању тајанствене фигуре Зукија, уплив елемената митолошке представе о Вулкану/Хефесту, те приметивши како се окончање Рјепниновог леговања у Корнуалију, 23. августа, подудара са временом отпочињања Вулканолија, римских свечаности у част бога Вулкана, као што се пуцање Ахилове тетиве и јунакова хромост приближавају митолошкој представи Вулкана, чинећи од Рјепнина парадигматични „*itago volcani*“, као и објект ругања, исмевања, изопачења и понижења, а од симболичке димензије *Романа о Лондону* један „дизајн универзалног изобличења“, Часлав Николић истакао је аналогije између онтолошке разградње модерног субјекта и репрезентације модернистичке поетике. Модернистички јунак је, према Николићевим увидима, „потресен, размекшан, изобличен, наказан“, док је модернистичка поетика – поетика покрета, конвулзивности, неизвесности, генезе, једна закривљена, вијугава, дисперзивна, „тамо“ поетичка линија. Непрекидно репозиционирање модернистичког јунака између самоисписивања и немогућности самореализације у исписивању, предочено је кроз анализу *Дневника о Чарнојевићу*, у раду „*Коме ја ово њисшем?*“ – *улоја ејисњоларној у Дневнику о Чарнојевићу*, уз разматрање њених жанровско-стилских карактеристика (епистоларна форма епизоде *Сан*, изразито наглашена у облику у којем је објављена у часопису *Мисао*, задржана, у обрисима, и у самом роману), као и интертекстуалних веза са парадигматичним

романтичарским топосом сна у сну (односно, са песмом индикативног наслова *У сну сан* Едгара Алана Поа), Ђорђе Радовановић долази до закључка о модернистичкој деконструкцији романтичарског топоса сна у сну, али и о изневеравању конвенција епистоларне форме, тј. о позицији осујећеног адресанта, односно о нестабилности идентитета адресата и адресанта, чиме се уведена епистоларна конструкција претвара у траг писма и симболички надоместак, посредством којег се потиру прецизно одређене позиције писања, да би опстало само *ејистјоларно немогуће*, једна празна форма и једно „неодређено и многоструко Ја [које] није само доведено у положај да буде и адресант и адресат, већ и у сумњу да више не буде Ја и да више не може да успостави чак ни разлику субјекта и објекта писања, односно самоисписивања.“ Самосвесно, одисејевско „нико и ништа“, као идентитетско немогуће (на плану карактеризације јунака) и генолошко немогуће (на плану приповедних поступака и формалне структуре романа), према увидима Ђорђа Радовановића, раскрило је одложеност и инхерентну итерабилност поетике *Дневника о Чарнојевићу*, али и отвореност питања „Шта је живот?“ и „Коме ја ово пишем?“), као расутост и дисеминативну моћ модернистичког прозног израза Милоша Црњанског. Завршни рад у зборнику *Невидљиве везе: Милош Црњански и Шандор Маркаи* Горане Раичевић представља испитивање типолошких сродности између романескне трилогије *Три лица једне љубави* Шандора Маркаија и стваралаштва Милоша Црњанског, посебно *Друје књије Сеоба* и *Романа о Лондону*. Поред низа уочених биографских подударности (рођење на ободима властите језичке заједнице, професионална оствареност како у књижевности тако и у журналистици, љубав према Италији и дужи боравак у Риму, емигрантски статус након Другог светског рата), Горана Раичевић издвојила је аналогije на идејном плану у прози Шандора Маркаија и Милоша Црњанског, које се огледају у критици либералног капитализма, поимању грађанског као и малограђанског социјалног обрасца, у концепту мушког и женског начела, али и идеји о култури као радосном постојању. У контексту разматрања дистинкција између патријархалног колективистичког етоса и новог етоса грађанске епохе, ауторка је указала и на концепцију женског начела као оног које је окренуто интимној, породичној сфери и задовољењу властитих телесних потреба, док је као карактеристично за мушко начело издвојена брига о национу и колективним интересима, што је, поређењем *Друје књије Сеоба* и *Три лица једне љубави*, повезано са теоријским поставкама Ота Вајнингера о полу као карактерној детерминанти. Поред тумачења сличности у карактеризацији мушких и женских ликова прозе Милоша Црњанског и Шандора Маркаија, Горана Раичевић истакла је како критику бољшевизма и комунистичке диктатуре, тако и критику либералног капитализма као потенцијалне (али подједнако неадекватне) алтернативе, са посебним освртом на деградирање статуса књижевног дела као уметничке чињенице. Ипак, као најзначајнија типолошка сродност прозе српског и мађарског писца, у раду Горане Раичевић, издвојена је тематизација друштвене улоге књижевности и статуса културе. Наиме, за Шандора Маркаија и Милоша Црњанског начело анархизма не представља радикалан раскид са традицијом, већ „борбу у правцу грађења“, док се култура, код обојице писаца поима као темељ грађанског друштва, односно као образац остварене овоземаљске среће и радосног постојања. Досезање одређеног степена културног развоја, књижевност као високоетична форма креативног самоиспољавања (литература као „одговор“ и „морални став“) повезали су опус Милоша Црњанског и Шандора Маркаија, доприневши коначном увиду о радости постојања као утопијском „тамо“ културе, анархизма и литерарног стваралаштва.

Поред осам научних радова које су проучаваоци из различитих универзитетских центара (из Будимпеште, Новог Сада и Крагујевца) изложили на научном скупу одржаном 12. априла 2019. године на Универзитету „Етвеш Лоранд“ у Будимпешти,

у епилошком сегменту зборника, насловљеном *Додајџак*, публикован је прегледни текст *Историјај и смера за српски језик и књижевности и научна делатности у њо-следњих њеј година* Андреа Шупут, који читаоце упознаје са околностима настанка Универзитета „Етвеш Лоранд“, местима у којима се налазио (Нађсомбат – данашња Трнава, Будим, Пешта), управницима Катедре за славистику (Јожеф Ференц, Оскар Ашбот, Јанош Мелих, Иштван Књежа, Ласло Хадровић, Петер Кираљ, Иштван Њомаркаи, Предраг Степановић, Петар Милошевић, Александер Урком), лекторима који су од краја педесетих година XX века до друге деценије XXI века држали језичке, говорне и стилске вежбе (Стојан Вујичић, Милан Степанов, Димитрије Стефановић, Андреа Шупут), капиталним пројектима у изради (мађарско-српски речник, који ће имати 70 000 одредница), као и са научним резултатима (научним радовима и монографијама) Александра Уркома и Драгана Јаковљевића, објављеним у периоду од 2015. до 2019. године, чиме је предочена разграната делатност Одсека за словенску филологију Универзитета „Етвеш Лоранд“, како у области науке о језику, тако и у области науке о књижевности. Зборник *Милош Црњански. Романџични анархисџи 20. века* донео је нова и подстицајна тумачења готово целокупног стваралаштва Милоша Црњанског, као што је омогућио и да се у компонентама анархизма (као стваралачког а не рушилачког принципа), културе (као радосног постојања), али и тематско-мотивске и жанровске дисеминативне поетичке моћи (компонента „тамо“) препозна модернистичко својство опуса Милоша Црњанског, односно његов помичан, расут, за нове методолошке приступе отворен херменевтички и рецепцијски потенцијал.

Др Милица В. Ђуковић
Институт за књижевност и уметност
Краља Милана 2, 11 000 Београд, Република Србија
tiskicvet38@gmail.com

UDC 821.163.41.09 Drainac R.(049.32)

МОДРОЗЕЛЕНО НЕСМИРИШТЕ РАДА ДРАИНЦА

(Мирјана Бојанић Ђирковић. *Тојлици у делу Рада Драинца*. Ниш: Филозофски факултет Универзитета у Нишу. Прокупље: Народна библиотека „Раде Драинац“, 2021, 215 стр.)

Настала као резултат истраживања спроведених у оквиру пројекта *Књижевна ѡрошлости и садашњости на ѡроштору јуѡисѡичне Србије* (бр. О-19-18) Огранка САНУ у Нишу, научна монографија *Тојлици у делу Рада Драинца* Мирјане Бојанић Ђирковић представља опсежно, методолошки кохерентно и иновативно разматрање модуса репрезентације Топлице као тематске доминанте и симболичког топоса у целокупном стваралаштву Рада Драинца (1899, Трбуње–1943, Београд). Монографија *Тојлици у делу Рада Драинца* састављена је од десет поглавља (*Тојлици као ѡемаѡски оквир Драинчевој сѡваралашѡива*, *Тојлици у ѡезији Рада Драинца*, *Тојлици у Драинчевој ѡрози*, *Тојлици као месѡ ѡоеѡичкој укрѡѡјаја ѡѡѡѡиса Гриѡорија Божовића и Рада Драинца*, *Модри ѡрошѡори Рада Драинца и Милоша Црњанској*, *Ивановићев Драинац*, *Тојлици Драинцу*, *Драинац о Тојлици*, *Библиѡграфија*, *Индекс*

Зборник Матице српске за књижевност и језик излази годишње трипут,
у три свеске, које чине једну књигу.

Редакција 3. св. LXIX књиге Зборника Матице српске за књижевност и језик
закључена је 5. новембра 2021. године.

Штампање завршено децембра 2021.

Издаје Матица српска, Нови Сад

www.maticasrpska.org.rs
e-mail: zmskj@maticasrpska.org.rs

За издавача:
Проф. др Драган Сиванић
председник Матице српске

Стручни сарадник: *мрр Милена Кулић*

Секретар Уредништва: *др Исидора Бјелаковић*

Лектор и коректор: *др Маја Сивокин*

Технички уредник: *Вукица Туцаков*

Слова за корице израдио: *Драган Вишекруна*

Тираж: 500

Компјутерски слог: Владимир Ватић, ГРАФИТ, Петроварадин

Штампање Зборника Матице српске за књижевност и језик помогло је
Министарство културе и информисања Републике Србије
Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије

Штампа: Сајнос, Нови Сад

CIP – Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад
80+82(082)

ЗБОРНИК Матице српске за књижевност и језик /
главни и одговорни уредник Јован Делић. – 1953, књ. 1– .
– Нови Сад : Матица српска, 1954– . – 24 cm
Три пута годишње.

ISSN 0543-1220

COBISS.SR-ID 9627138